

Людмила МАРЧУК,

orcid.org/0000-0002-9022-2103

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української мови

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна) lyudmylamarchuk60@gmail.com

Аліна КОЗЯРУК,

orcid.org/0000-0002-3327-9410

аспірант кафедри української мови

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна) 398734@ukr.net

ОЦІННА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ТОПОНІМІВ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

Всередині функційно-стильового простору національної мови перебуває мовець (у нашому випадку письменник), який не керується в своїй мовотворчості спрощеними завданнями вибору тих чи інших мовних елементів. Його мовомислення втілюється в текст, будова якого підпорядкована інтонаційно-композиційній будові завершеного вислову, семантично-тематичній викінченості повідомлення, цілісності психологічного настрою щодо відповідної ситуації.

Індивідуальні стилі в українському художньому дискурсі з виразним суб'єктивним підґрунтям виявляються, об'єднуючись загальнонаціональним змістом, в закономірності вживання топонімів з позиції оцінного відношення. Автори цих текстів закладають у тексти естетичну оцінку слова. Оцінка зумовлює існування культури як створення й опанування цінностей і вироблення ставлення до них. Культура передбачає певну ієрархію цінностей. Цінності, пов'язані з художнім, творчим освоєнням дійсності, сконцентровані на естетичних моментах.

На основі експресивного сприйняття докілья розроблена концепція оцінності в аспекті асоціативного авторського підходу до вирішення проблеми. Художній текст актуалізує асоціативні оцінні семи в мовній свідомості автора і читача, вводячи їх у контекст нових реалій, змінюючи загальну стилістичну домінуючу усталеного образу, трансформуючи його семантично чи стилістично. В егоцентричному контексті свідомості оцінні елементи мови вивільняються від кумулятивної функції, яка зв'язує їх із попередніми стадіями поняттєвого розвитку мови, а сама мова зводиться до засобу, що символічно опосередковує результат творчої праці письменника та сприйняття ним докілья.

Розуміючи під мовною категорією оцінки логіко-емоційну виразність, явище особливої інтенсивності мови, до експресивних лексико-семантичних найменувань у сучасній літературній мові відносимо такі, що за своєю природою містять власне оцінну характеристику (позитивну та негативну). Кожен топонім у художньому тексті має свої формальні та семантичні відповідники, які полегшують його розуміння. Експресивність таких утворень є помірною, але має особливі вияви.

Ключові слова: оцінка, оцінність, топонім, семантична категорія, норма, шкала оцінки.

Liudmyla MARCHUK,

orcid.org/0000-0002-9022-2103

Doctor in Philology, Professor,

Head of the Department of Ukrainian Language

of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University

(Kamianets-Podilskyi, Khmelnytsky region, Ukraine) lyudmylamarchuk60@gmail.com

Alina KOZIARUK,

orcid.org/0000-0002-3327-9410

Postgraduate of the Department of Ukrainian Language

of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University

(Kamianets-Podilskyi, Khmelnytsky region, Ukraine) 398734@ukr.net

ESTIMATING VERBALIZATION OF TOPONYMS IN CONTEMPORARY UKRAINIAN LITERARY DISCOURSE

Within the functional-stylistic space of the national language is a speaker (in our case, a writer) who, of course, is not guided in his individual style by the simplified tasks of choosing certain linguistic elements. His linguistic thinking is embodied in the text, the structure of which is subordinated to the intonation-compositional structure of the completed expression, the semantic-thematic completeness of the message, and the integrity of the psychological mood regarding the relevant situation.

Individual styles in the Ukrainian literary discourse with a clear subjective basis, combined with national content, are revealed in the regularity of the use of toponyms from the standpoint of evaluative attitude. The authors of these texts embed the aesthetic evaluation of the word into the texts. On the basis of expressive perception of the environment, the concept of evaluation in the aspect of associative authorial approach to solving the problem is developed.

The literary text actualizes the associative evaluative semes in the linguistic consciousness of the author and the reader, introducing them into the context of new realities, changing the overall stylistic dominance of the established image, transforming it semantically or stylistically. In the self-centered context of consciousness, the evaluative elements of language are released from the cumulative function that links them to the earlier stages of conceptual development of the language, and the language itself is reduced to a means that symbolically mediates the result of the writer's creative work and perception of the environment.

Understanding the linguistic-emotional expressiveness, the phenomenon of the particular intensity of language, under the linguistic category of assessment, we refer to expressive lexical-semantic terms in contemporary literary language as having inherently evaluative characteristics (positive and negative). Each toponym in the text has its own formal and semantic correspondences that facilitate its understanding. The expressiveness of such formations is moderate, but has special manifestations.

Key words: evaluation, evaluativity, toponym, semantic category, norm, rating scale.

Постановка проблеми. Об'єктом дослідження став онімний простір українських прозових текстів кінця ХХ – початку ХХІ століття. Предметом дослідження є вияв категорії оцінки при вживанні топонімів у прозовому доробку сучасних українських письменників.

Широке розповсюдження феномена оцінки в різних сферах діяльності людини і суспільства є причиною того, що дослідження різних аспектів проблеми оцінки особливо інтенсивно представлено в різних напрямках філософії (у гносеології, логіці, етиці, естетиці, аксіології), в яких категорія оцінки межує з іншими філософськими поняттями.

Аналіз досліджень. У лінгвістиці також представлені дослідження різноманітних аспектів категорії оцінки (функційної природи оцінки, логіки оцінок, прагматичних особливостей реалізації оцінних значень, зв'язку оцінки з емоційністю й експресивністю, місця оцінки в структурі тексту та дискурсу, співвідношення оцінки з модальністю, мовної оцінки в етнокультурному аспекті, гри дуальної оцінки).

Серед відомих мовознавців, які займалися цією проблемою, є Т. П. Вільчинська (Вільчинська, 1996), О. М. Вольф (Вольф, 1985), О. О. Івін (Івін, 1970), В. І. Кононенко (Кононенко, 1989), Т. А. Космеда (Космеда, 2000), В. М. Телія (Телія, 1986) та інші. Відоме дисертаційне дослідження В. Л. Кришук «Вербалізація оцінки в українській історичній прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття» (Кришук, 2015), де в одному з підрозділів авторка звернула увагу на оцінний аспект українських топонімів. Загалом дослідження виявів категорії оцінки при вживанні топонімів в українському художньому дискурсі відбувалося лише частково.

За допомогою методу суцільної вибірки було з'ясовано лексико-семантичне поле зазначених

топонімів. Враховуючи специфіку матеріалу і намагаючись бути точними й об'єктивними, ми вибрали методи структурно-семантичного та метод семантико-аксіологічного аналізу, які дають можливість зрозуміти авторську мотивацію у поданні тієї чи іншої оцінки.

Мета роботи полягає у тому, щоб дослідити оцінну вербалізацію топонімів в сучасному українському художньому дискурсі як вияв індивідуально-авторського сприйняття доквілля, спричиненого екстралінгвальними чинниками, які є бажанням виразити своє нове світосприйняття, що виявляється у мовних засобах прозового доробку сучасних прозаїків.

Виклад основного матеріалу. Оцінку в лінгвістиці розглядають як семантичну категорію. За В. М. Телією (Телія, 1986: 23) це – «відношення, зв'язок, що встановлюють між цілісною організацією мовця / слухача та зазначеною реалією (будь-якою властивістю або аспектом цієї реалії), яка оцінюється позитивно чи негативно за будь-якою підставою (емоційною, етичною, утилітарною) відповідно до стандартів буття речей або стану справ у певній картині світу, яка лежить в основі оцінки».

На когнітивному рівні основою оцінки стають три компоненти: норма, смак, мета, з якою створене оцінне повідомлення. Крім того, має бути присутнім суб'єкт мовлення та об'єкт мовлення, які також співвідносяться з нормою. Основним методом дослідження оцінки є побудова оцінної шкали з поняттям «норма», «вище норми» – поступове зростання оцінки позитивного характеру, «нижче норми» – поступове зниження оцінки від + до -.

Оцінна шкала є імпліцитним елементом системи оцінки. Вона виконує роль «засобу створення емотивно-оцінних значень слів і виразів, містить не тільки вказівку на ступінь наростання / спаду

якоїсь якості, а ще й відображає певну оцінну модифікацію цієї якості як стереотип (чи стереотипи), характерні для мовної картини світу, певної лінгвокультурної спільноти, що істотно відрізняє її від власне оцінної шкали» (Телия, 1986: 49–50).

Шкалювання передбачає не лише відтворення позитивної і негативної оцінки, а може демонструвати одночасно + і -, якщо авторами описуваного тексту є різні комуніканти. Наприклад: *«Сєвро-донецьк мені завжди подобався, хоча я тут бував лише кілька разів. Компактний, неспішний, привабливий і спокійний, він гостинно приймав усіх, хто відчував взаємну симпатію. Нині трохи інша ситуація. В місті було багато переселенців, які нещодавно й не думали сюди переселятися, війна вирішила за них усе...»* (Талан, 2018: 293).

Позитивна оцінка топоніму близько пов'язана з індивідом, його точкою зору, з його сприйняттям місця, про яке йдеться. О. С. Кубрякова (Кубрякова, 1993: 212) стверджувала, що «наукові об'єкти досліджують насамперед за те, яку роль вони відіграють для людини, яке призначення мають у людській життєдіяльності, якими є їхні функції для розвитку людської особистості та її удосконалення. Антропологічний принцип полягає в тому, що людина стає точкою відліку в аналізі тих чи інших явищ, вона залучена до цього аналізу, визначає його перспективи й кінцеву мету».

Наприклад, спогади про Львів мешканки міста похилого віку, яка сприймає його як місце, призначене лише для вибраних: *«За часів цесаря до Львова можна було приїздити тільки в ринкові дні, а на деяких вулицях простому людові було боронь Боже з'являтися – поліцаї відразу палицями штрикали. І спробуй-но пройтися Академічною, як зараз собі шпацують! Місто належало панам. А тепер всім дозволено бачити його, але, дивлюся, не всі хочуть... Поникли головами вниз, і, крім своїх ніг, нічого не помічають»* (Сангал, 2011: 45).

Репрезентована цитата є підтвердженням важливої тенденції мовної комунікації, на яку вказав В. Г. Костомаров: «Мовна система лежить в основі мовленнєвої комунікації. Вона детермінує норму, мовне відчуття, смак і навіть мовленнєву моду, хоча ці категорії в основному визначаються й екстралінгвально – соціальними чинниками, позамовною дійсністю, психологічною установкою, вихованням. В той же час ця система як першооснова сама відчуває вплив усіх цих категорій» (Костомаров, 1994: 217).

Львів займає в житті головної героїні пріоритетну позицію, є особисто ціннісним, і вона

висловлює бажання: *«Хотіла б і я тут стояти пам'ятником, спостерігати, як вічно змінюється світ»* (Сангал, 2011: 47). Львів уособлює особливу ментальність: *«А все-таки треба бути паном, хоч у душі, аби Львів показав тобі своє багатство. Якби мала змогу ходити, то тільки дивилася б угору, – аби бачити Львів»* (Сангал, 2011: 45).

Також емоційно позитивний образ Одеси як морського міста від імені головної героїні створює К. Заставська: *«Це чудовий новий будинок, розміщений в одному із престижних районів Одеси, – на Французькому бульварі. З вікон моєї квартири, що на п'ятнадцятому поверсі, відкривається чудовий морський краєвид. Мені подобається в будь-який час доби сидіти біля великого вікна і дивитися на море»* (Заставська, 2016: 4).

Авторка захопливо описує море вранішнє, денне, вечірнє, спокійне і загрозливе. Саме цей елемент створює конотаційний фон позитивної оцінки топоніму «Одеса» як експресивно-маркованого мікрокомпоненту. Конотація передає сукупність тієї інформації, яка віддзеркалює ставлення мовця / слухача до певного об'єкту навколишнього світу. Рідне місто назавжди залишає генетичну пам'ять, навіть якщо людина переїжджає до іншого міста чи країни. *«В Одесі залишилися мої батьки, родичі, друзі. Мені не вистачає рідного міста, я сумую за його вулицями, бульварами й старими двориками. Але жива пам'ять мого серця, й Одеса знайшла в ньому куточок...»* (Заставська, 2016: 300).

Емоційне захоплення також сприяє позитивній оцінці топоніму. Така реакція можлива через сприйняття цілісного образу чи його мікрокомпонентів – вулиць, споруд, скверів тощо. Наприклад, опис Каплиці Боїмів у Львові: *«Мені завжди здавалося, що десь у цій каплиці захований якийсь дорогоцінний скарб, затаєна душа всього Львова, а Христос, який сидить на куполі, оберігає цей скарб. Дорогоцінний скарб, якогось боялися торкатися навіть тоді, коли центр міста очищали від передаленого кладовища. Тільки ця каплиця й зісталася, зберігши для міста щось дуже важливе, що не можна просто так побачити очима, хоч би як її не розбирали й не підкопували. Божжа благодать виходить із Христа, який собі щось думає, наповнює місто божественною красою, від чого у Львові такі одухотворені камениці»* (Сангал, 2011: 47). Оцінку зі значенням + автор передає через прикметники «божественний», «одухотворений».

У таких прикладах спостерігаємо передачу інформаційно-сугестивних знань і світогляду автора читачу, в процесі якого відбувається вплив

на психіку і свідомість реципієнта з метою зміни його поглядів у бажаному для автора напрямі. Письменник створює текст відповідно до своєї концепції світу і цим висловлює своє негативне чи позитивне до неї ставлення. У нашому випадку в основі такої концепції – враження від населеного пункту.

Негативна оцінка може з'являтися при сприйнятті певного об'єкту в стані афекту, незадоволення тощо, цьому можуть сприяти неприємні чи неочікувані події в житті людини. *«Трамвай зупинився на **Пляці Пруса**. Ганна-Софія уважно оглядала все навколо. Колись вона працювала неподалік, не раз чекала на цій зупинці трамвай. Зараз пригадалася історія, яка трапилася багато років тому. Жінка, як у кіно, бачила ці події, що відбувалися наприкінці 50-х років минулого сторіччя. Молода Ганна-Софія під'їхала до цієї зупинки, біля якої зараз перебуває вона, 90-літня жінка. Швидко підвелася із сидіння й вийшла з трамвая. Красива, струнка, зодягнена в голубу сукню у великий білий горошок, з акуратно викладеною «бабеттою» на голові. Диктор оголосив наступну зупинку, а жінка ще довго озиралася назад, мов хотіла ще раз поглянути на себе юну й побачити, що там відбувається»* (Цінцірук, 2017: 15). Споглядання 90-літньою жінкою себе молоді викликає в героїні печальні, негативні емоції, які стосуються й трамвайної зупинки у Львові, де зустрілися минуле із сьогоденням, яке важко прийняти.

Негативна оцінка топоніму пов'язана і з негативними подіями, які сталися в цьому місті чи на цьому місці. *«Є в Тихому океані закинутий далеко від материків і великих островів маленький **кораловий атол Бікіні**. Він став відомий після того, як американці зірвали над ним першу водневу бомбу... А тим часом Бікіні – острів радіоактивної смерті. Гігантські морські черепахи, вражені радіоактивністю, втратили здатність орієнтуватися...»* (Загребельний, 2008: 47).

Автор іронізує над легковажністю людей, які використали назву атола для інших речей, дає негативну оцінку цьому явищу: *«Той страхотливий вибух мовби відлунував в похмурій легковажності деяких людей, які вигадали купальний костюм «бікіні» (максимум оголеності), зачіску «бікіні» (максимум нісенітничі), плаття «бікіні» (максимум несмаку). Стиляги всього світу слідом за модним італійським співаком Маріно Маріні гундосили пісеньку «бікіні» (максимум безглуздя): «Ох, ох, ох, тітсі-бітсі, пені-вені, елов-пола дот Бікіні...»* (Загребельний, 2008: 36). Автор засобами іронії дав оцінку подіям, фактам і явищам,

топонімам, але уникнув прямої категоричної негативної оцінки.

Будь-яке висловлення характеризується одним із видів оцінки: раціональної (нейтральної) або емоційної (позитивної чи негативної). Така оцінність вимагає вмотивованості. А. П. Загнітко зазначає, що «асоціативний тезаурус у своїй структурі відображає оцінку того чи іншого стимулу через відповідні сполучувальні компоненти» (Загнітко, 2006: 31). Категорія оцінки як семантична категорія виконує специфічну оцінну функцію (через вживання певних лексичних одиниць), вона репрезентує сукупність семантичних властивостей (макрозначень, оцінних сем), які об'єднують лексичні одиниці й виділяють їх як експресивні на фоні неекспресивних.

Оцінка топонімів виявляється через емоції, хвилювання, почуття людини: *«Життєві цінності набирають іншого виміру. Якщо є вільна хвилинка, я згадую минуле, намагаючись відсіяти з нього все те незначне, несуттєве, що псувало життя. Щоб забрати в майбутнє лише те, що насправді має цінність, що не можна забути? Своє дитинство, сповнене пригод, юність, проведено в рідному **Луганську**. Ніколи не зможу забути своє **місто, яке безмежно любила** навіть тоді, коли нестерпно палило сонце й повітря залишалося розпеченим і нерухолим»* (Талан, 2018: 235).

Автор намагається створити топонім-образ із певним ореолом історичних подій. *«Він думає про **Чандігарх**, місто, спроектоване славнозвісним Корбюзьє як втілення в життя всіх його багаторічних **бетонно-машинних химер**. Думає про місто **Бразілія**, яке лежить десь на далекому бразильському плато, на фантастичній червоній землі, **мов велетенський літак або альбатрос**. Будинки склоблискливі, білі, **мов грудки цукру**. Президентський палац із бетонними колонами-парусами стоїть над озером і **мовби пливе по ньому**, збираючи вітри з джунглів і плоскогір'їв у свої новітні паруси. Восьмирядові бетонні автостради. Мости, віадуки, **троянди роз'їздів**, перехресть. Вуличний рух підпорядковано не поліції, а естетиці...»* (Загребельний 2008: 36).

Оцінна характеристика топонімів часто супроводжує вияви інтенсивності ознаки та градаційні характеристики, які присутні в описі міста чи села. *«Вулиці вже вирували. Лінії трамваї зі скреготом поважно рухалися рівними лініями й осудливо кречотали, дивлячись на знахабнілі маршрутки, які так і силкувалися добігти до зупинки першими. Люди, втягнувши голови в коміри, кудись поспішали: хто до храму, а хто вже й на ринок. Деінде чимчикували перехожі, тягнучи за собою великі валізи та несучи важкі сумки. Зненацька деякі з*

них зупинялися, витягували невеликі мапи, та, не зрозумівши написаного, запитували, як їм дістатися до місця призначення, в інших перехожих. Ті, на хвилинку замислившись, починали активно махати руками. Вони чи то вказували напрямок, чи то хотіли піднятися вище в небо, щоб перехопити перші промені сонця й насолодитися ними швидше за інших. Так починався недільний день львівської *Привокзальної*» (Цінцірук, 2017: 10). Отже, на рівні тексту оцінка може виявлятися в повторях (як лексичних, так і синтаксичних, у складних багатокомпонентних реченнях з однорідною супідрядністю), реченнях різної модальності, парцельованих структурах.

Висновки. Категорія оцінки є універсальною категорією, яка має вияви на всіх рівнях мови: це стосується як слова, так і речення та цілого тексту. Художній дискурс передбачає певний відтинок (часовий або просторовий) між автором і читачем, тому при аналізі необхідно зважати на авторські коментарі до опису міст чи сіл.

Експліцитними маркерами оцінної інформації можуть бути іменники та прикметники з різ-

ними оцінками (+ або -), дієслова інтенсивності дії, прислівники. Також оцінка імпліцитно закладена в текстах, якщо йдеться про якусь подію, яка передувала опису. Експліцитним маркером є певна структура речень. Вибір форми і засобів вираження оцінки щодо топонімів залежить від суб'єктивних та об'єктивних ціннісних співвідношень між суб'єктом (автором тексту) та об'єктом оцінки (топонімом), метою оцінки та контекстом, рівнем пресу позиційних знань комунікантів і життєвого досвіду. Топонім, вжитий в оцінному значенні в художньому дискурсі, виявляється в новому світлі для читача, який декодує авторську інформацію в тексті, створюючи новий ефект ціннісної орієнтації, демонструє авторський творчий пошук.

Перспективу розвідки вбачаємо в аналізі мовних виявів оцінки топонімів на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях мови, дослідженні індивідуально-авторських стратегій та уподобань для розуміння авторського світогляду та особливостей мислення при творенні оцінного тексту за участю топонімів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вільчинська Т. П. Семантико-словотвірна характеристика оцінних назв осіб в українській мові. Тернопіль, 1996. 177 с.
2. Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки (на материале португальского языка). Москва : Наука, 1985. 232 с.
3. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії : монографія. Донецьк : ДонУ, 2006. 338 с.
4. Загребельний П. А. Зло : роман. Харків : Фоліо, 2008. 379 с.
5. Заставська К. СТЕСК. Мереживо життя : роман. Київ : Український пріоритет, 2016. 304 с.
6. Ивин А. А. Основание логики оценок. Москва : Изд-во Московского ун-та, 1970. 230 с.
7. Кононенко В. І. Компоненти оцінної структури прикметника. *Мовознавство*. 1989. № 3. С. 54–60.
8. Космеда Т. А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 350 с.
9. Костомаров В. Г. Языковой вкус эпохи: наблюдения над речевой практикой масс-медиа. Москва : Педагогика-Пресс, 1994. 247 с.
10. Кришук В. Л. Вербалізація оцінки в українській історичній прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. к. ф. н., спец.: 10.02.01 – Українська мова. URL: http://specrada.chnu.edu.ua/res/specrada/7/des_kruchuk.pdf (дата звернення: 23.04.2020).
11. Кубрякова Е. С. Эволюция лингвистических идей во второй половине ХХ века (опыт парадигмального анализа). Язык и наука конца ХХ века. Москва : Изд-во Российского государственного гуманитарного университета, 1995. С. 114–238.
12. Сангал Ю. Львівська пані : роман. Львів : «Апріорі», 2011. 112 с.
13. Талан С. раКУРС : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 320 с.
14. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантически номинативных единиц. Москва : Наука, 1986. 141 с.
15. Цінцірук А. Коло Елу. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 192 с.

REFERENCES

1. Ivin A. A. (1970). *Osnovanie logiki otsenok* [Estimation logic base]. Moskva : izd-vo Moskovskogo un-ta [Russian].
2. Kononenko V. I. (1989). *Komponenty otsinnoi struktury prykmetnyka* [Components of the adjective assessment structure]. *Movoznavstvo – Linguistics*. 3. 54–60 [Ukraine].
3. Kosmeda T. A. (2000). *Aksiolohichni aspekty prahmalinhvistyky: formuvannia i rozvytok katehorii otsinky* [Axiological Aspects of Pragmalinguistics: Formation and Development of the Evaluation Category]. Lviv : LNU imeni Ivana Franka, [Ukraine].
4. Kostomarov V. G. (1994). *Yazykovoy vkus epohi: nablyudeniya nad rechevoy praktikoy mass-media* [The language taste of the era: observation of the speech practice of the media]. Moskva : Pedagogika-Press, 1994. 247 s. [Russian].
5. Kryshchuk V. L. (2015). *Verbalizatsiia otsinky v ukrainskii istorychnii prozi kintsia KhKh – pochatku KhKhI stolittia* : dys. k. f. n., spets.: 10.02.01. [Verbalization of evaluation in the Ukrainian historical prose of the late XX – the beginning

of the XXI century] – ukrainska mova URL: http://specrada.chnu.edu.ua/res/specrada/7/des_kruchuk.pdf (data zvernennia: 23.04.2020) [Ukraine].

6. Kubryakova E. S. (1995). Evolyutsiya lingvisticheskikh idey vo vtoroy polovine HH veka (opyit paradigmalnogo analiza). Yazyik i nauka kontsa XX veka [The evolution of linguistic ideas in the second half of the twentieth century (the experience of paradigm analysis). Language and science of the late twentieth century]. Moskva : Izd -vo Rossiyskogo gosudarstvennogo gumanitarnogo universiteta [Russian].

7. Sanhal Yu. (2011). Lvivska pani : roman [Lvivska pani: a novel]. Lviv : “Apriori” [Ukraine].

8. Talan S. (2018). raKURS : roman [Aspect: a novel]. Kharkiv : Knyzhkovyi Klub “Klub Simeinoho Dozvillia” [Ukraine].

9. Teliya V. N. (1986). Konnotativniy aspekt semanticheskii nominativnykh edinit. [The connotative aspect of semantically nominative units]. Moskva : Nauka [Russian].

10. Tsintsiruk A. (2017). Kolo Elu [Circle Elu]. Kharkiv : Knyzhkovyi Klub “Klub Simeinoho Dozvillia” [Ukraine].

11. Vilchynska T. P. (1996). Semantyko-slovotvorna kharakterystyka otsinnykh nazv osib v ukrainskii movi [Semantic-word-formation characteristic of evaluative names of persons in Ukrainian]. Ternopil [Ukraine].

12. Volf E. M. (1985). Funktsionalnaia semantyka otsenky (na materyale portuhalskoho jazyka). [Functional semantics of evaluation (in Portuguese)]. Moskva : Nauka [Russian].

13. Zahnitko A. P. (2006). Suchasni linhvistychni teorii : monohrafiia [Modern linguistic theories : a monograph]. Donetsk : DonNU [Ukraine].

14. Zahrebelnyi P. A. (2008). Zlo : roman [Evil: A Novel]. Kharkiv : Folio [Ukraine].

15. Zastavska K. (2016). STECK. Merezhyvo zhyttia : roman. [Stec. Lace of Life: A Novel]. Kyiv : Ukrainskyi priorytet [Ukraine].